

sen, uden at denne situation anses for omfattet af agentreglerne og dermed for ulovlig agentvirksomhed.

Aktiv efterforskning, der består i, at politiet træder ind i og deltager i et kriminelt handlingsforløb med det formål at afsløre gerningsmænd, indebærer en potentiel risiko for overskridelse af den øvre grænse (dvs. forbudet mod, at agenter benyttes til fremkaldelse af en forbrydelse, der ellers ikke ville blive begået) og kan derfor give anledning til betænkeligheder. Efter Justitsministeriets opfattelse vil mindre indgreb, som politiet foretager i et allerede planlagt forløb, ikke give anledning til sådanne betænkeligheder, under den forudsætning at politiet alene foretager mindre ændringer, der påvirker forløbet af forbrydelsen, men ikke forbrydelsens omfang eller grovhed. På den baggrund er Justitsministeriet enig i, at der bør ske en ændring af agentreglerne, således at politiet får mulighed for at foretage visse mindre indgreb i et forud tilrettelagt forløb, uden at forholdet af den grund omfattes af agentreglerne.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at der i § 754 a indsættes en bestemmelse om, at foranstaltninger, der træffes med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse, ikke omfattes af agentbegrebet, hvis politiet ikke herved påvirker væsentlige omstændigheder ved lovovertrædelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 754 a, stk. 2.

De tilfælde, der herved undtages fra agentbegrebet, er tilfælde, hvor politiet træffer foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse som led i et allerede tilrettelagt arrangement (andet led af agentbegrebet).

Lovændringen har til formål at sikre, at politiet kan foretage visse mindre indgreb i et forud tilrettelagt kriminelt handlingsforløb, uden at der herved bliver tale om agentvirksomhed. Således bliver det muligt for politiet i begrænset omfang at påvirke gennemførelsen af eksempelvis en narkotikaleverance, uden at aktiviteterne bliver omfattet af agentreglerne.

Så længe kureren – under politiets overvågning – alene udfører, hvad han har aftalt med bagmændene, følger det allerede af gældende ret, at der ikke er tale om agentvirksomhed. Politiet vil imidlertid efter forslaget kunne udskifte leverancen med ufarligt materiale, indlogere kureren på hotel, aflytte kurerens samtaler med bagmænd og lignende. Dette er en lovfæstelse af den retstilstand, som kan udledes af Højesterets dom, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1997, s. 82. Efter forslaget vil kureren endvidere på

politiets foranledning også med bagmændene kunne drøfte detaljer, der påvirker gennemførelsen af forbrydelsen på mindre væsentlige punkter. Kureren vil f.eks. kunne aftale ændrede mødetider og mødesteder samt en ny rute for transporten, således at politiets muligheder for at afsløre bagmændene forbedres.

Den foreslåede bestemmelse i § 754 a, stk. 2, giver alene politiet mulighed for at foretage visse mindre ændringer i et allerede planlagt forløb. Politiet kan derimod ikke, uden at forholdet omfattes af agentreglerne, foretage handlinger, hvorved der tages initiativ til ny kriminalitet, så som f.eks. at aftale en ny leverance af narkotika via kureren.

Det er efter forslaget uden betydning, om kureren af egen drift henvender sig til politiet, eller om den pågældende afsløres undervejs og indvilger i at fortsætte med henblik på at afsløre bagmændene.

Det bemærkes, at det ikke efter den foreslåede bestemmelse er et krav, at foranstaltningerne udføres som led i en politiaktion omfattet af § 754 a. Begrundelsen for dette er, at de handlinger, som den civile person udfører efter aftale med politiet, er efterfølgende handlinger i forhold til den strafbare handling, som er aftalt med bagmanden, og aftalen med politiet medfører ikke straffrihed for dette forudgående forhold. Den pågældende kurer vil således blive straf-fulgt for sin strafbare handling. Det forhold, at den pågældende har hjulpet politiet i opklaringen af forbrydelsen, kan alene få betydning for straffens fastsættelse, men ikke for selve strafbarheden af den handling, der ligger forud for kontakten/aftalen med politiet. Dette er baggrunden for, at den civile persons handlinger i modsætning til vareprøvesituationen, jf. pkt. 2.2.1., helt foreslås undtaget fra reglerne om agentvirksomhed.

2.2.3. Mistankekravet

Retsplejelovens regler om agentvirksomhed anvendes ifølge politiet og anklagemyndighedens repræsentanter i arbejdsgruppen forholdsvis sjældent i dag. Det skyldes ikke, at politiet ikke har behov for at anvende agenter i et større omfang. Navnlig i relation til rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet kan anvendelse af politiagenter være et meget værdifuldt efterforskningsredskab. Problemet i praksis er imidlertid bl.a., at betingelserne for at anvende politiagenter er så strenge, at betingelserne først vil være opfyldt på et meget sent tidspunkt i efterforskningen – senere end det tidspunkt, hvor det praktiske behov for at anvende politiagenter opstår. Der tænkes her navnlig på mistankekravet og indikationskravet.